Katriina Valkeapää 3.10.2023

Eduskunta
Ympäristövaliokunta
YmV@eduskunta.fi

Ympäristövaliokunta, kirjallinen lausunto 3.10.2023
Asia: U 44/2022 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta
Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kestävien tuotteiden ekosuunnitteluasetuksesta U 44/2022

Metsäteollisuus painottaa uusiutuvien raaka-aineiden tärkeyttä kestävien tuotteiden ekosuunnitteluasetuksessa

Pyydettynä lausuntona kestävien tuotteiden ekosuunnitteluasetuksen U-kirjeestä ja U-jatkokirjeestä Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

Kestävien tuotteiden ekosuunnitteluasetus vaikuttaa suomalaisiin metsäteollisuusyrityksiin merkittävästi. Metsäteollisuus ry kannattaa ehdotuksen yleistä tavoitetta tehdä kestävistä tuotteista normi EU:n markkinoilla ja pienentää niiden ympäristö- ja ilmastovaikutuksia valtioneuvoston kannan ja täsmennysten tavoin. Asetusehdotuksessa kiertotalous on nostettu vahvemmin energiatehokkuuden rinnalle ja ekosuunnitteluvaatimuksia on suunniteltu tuotteen elinkaaren kaikkiin vaiheisiin liittyen. Asetusehdotuksesta puuttuu kuitenkin oleellinen elinkaaren alkupään kriteeri, nimittäin materiaalin uusiutuvuus, joka on valtioneuvoston alkuperäisessä kannassa huomioitu.

Metsäteollisuus ry pitää valtioneuvoston kannan täsmennyksiä oikeansuuntaisina. Trilogineuvotteluja silmällä pitäen Metsäteollisuus ry haluaa vielä painottaa Valtioneuvoston alkuperäistä kantaa erityisesti uusiutuvien materiaalien osalta.

Valtioneuvoston kanta: Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että tunnistetaan myös ekologisesti kestävästi ja vastuullisesti tuotettujen uusiutuvien raaka-aineiden mahdollisuudet kestävän tuotepolitiikan edistäjänä esimerkiksi osaltaan korvaamassa uusiutumattomien luonnonvarojen käyttöä.

Metsäteollisuus ry:n korostus: Kiertotaloudessa tulee välttää uusiutumattomien resurssien käyttöä ja suosia uusiutuvien resurssien käyttöä. Myös kestävien tuotteiden ekosuunnitteluasetuksen tulee tukea tätä. *Uusiutuvuus tulee lisätä tuoteparametriksi mm. uudelleenkäytettävyyden ja korjattavuuden jatkoksi.* Biopohjaisten tuotteiden potentiaali hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamiseksi tulee tunnustaa.

Tuotteiden suunnittelu ja valmistus kiertotalouden tavoitteiden mukaisiksi perustuu materiaalien ja tuotteiden hyödyntämiseen mahdollisimman arvokkaassa muodossa mahdollisimman pitkään, jätteen ja päästöjen minimointiin ja luonnon uudistamiseen. Kuten Ellen MacArthur Säätiön tunnetuksi tekemä systeemitason perhosdiagrammi osoittaa, tekninen ja biologinen kierto muodostavat kiertotalouden perustan. Teknisessä kierrossa materiaalit pidetään kierrossa nimenomaan kestävien tuotteiden ekosuunnitteluasetuksen ehdotuksessa

mainittujen prosessien mukaan kuten korjaamalla, uudelleen valmistamalla, kierrättämällä ja uudelleenkäyttämällä. Kun tekninen kierto ei enää onnistu, niin biohajoavat materiaalit voivat siirtyä biologiseen kiertoon.

Puun kaikki osat hyödynnetään mahdollisimman tehokkaasti. Puun runko-osaa voidaan hyödyntää tukkipuuna. Kaskadiperiaatteen mukaisesti latvaosaa hyödynnetään sellutehtailla ja biojalostamoissa valmistaen kuitutuotteita, kuten välttämättömiä arjen hyödykkeitä pehmopaperia ja elintarvikepakkauksia sekä korkean lisäarvon tuotteita kuten biokemikaaleja. Teollisissa ekosysteemeissä sivuvirrat saadaan hyvin hyödynnettyä uusiksi raaka-aineiksi ja tuotteiksi. Kuidut kiertävät tyypillisesti 5–7 kertaa ja lopulta uusiutuvien ja biohajoavien materiaalien ravinteet voidaan palauttaa maapallon kiertoon luontoa uudistaen. Tämä biologinen kierto on kuitenkin huonosti huomioitu asetusehdotuksessa.

Ilman uusiutuvien raaka-aineiden merkityksen huomioimista ei saada aitoa kuvaa tuotteiden koko elinkaaren aikaisista ympäristö- ja ilmastovaikutuksista. Uusiutuvien materiaalien puuttuminen tuoteparametreistä ei myöskään kannusta fossiilisten raaka-aineiden vähentämiseen. *Siksi Metsäteollisuus katsoo, että uusiutuvia raaka-aineita tulee painottaa trilogineuvotteluissa.*

Lisäksi Metsäteollisuus ry haluaa painottaa päällekkäisen lainsäädännön huomioimista tietovaatimusten täyttämisessä: asetusehdotuksen mukaan tuotteisiin voisi tulla kestävyysmerkintöjä, joista säädetään myös pakkaus- ja pakkausjäteasetusehdotuksessa sekä viherväitteitä koskevassa direktiiviehdotuksessa.

Metsäteollisuus ry

Paula Lehtomäki
toimitusjohtaja